

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ VĨNH HÀ

QUẢN LÝ CÔNG TÁC XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH PHÚ THỌ

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Thái Nguyên, năm 2012

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ VĨNH HÀ

**QUẢN LÝ CÔNG TÁC XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG TRÊN ĐỊA
BÀN TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

GS.TS Bùi Minh Vũ

Thái Nguyên, năm 20122012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa được công bố trong các công trình khác.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Vĩnh Hà

LỜI CẢM ƠN

Hai năm đã trôi qua với rất nhiều cảm xúc, rất nhiều kỉ niệm cùng với bao mồ hôi công sức và sự quan tâm của các thầy cô đã dành cho các học viên. Ngày hôm nay, ở đây, tôi xin được gửi tới lời cảm ơn chân thành nhất đến các thầy, các cô.

Trước hết, tôi xin cảm ơn sự hướng dẫn, giúp đỡ và góp ý nhiệt tình của Ban Giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên cùng quý thầy cô của trường, đặc biệt là những thầy cô đã tận tình dạy bảo cho tôi suốt thời gian học tập tại trường.

Tôi xin gửi lời biết ơn sâu sắc đến Giáo sư-Tiến sĩ Đỗ Đức Bình đã dành rất nhiều thời gian và tâm huyết hướng dẫn nghiên cứu và giúp tôi hoàn thành luận văn thạc sĩ. Qua quá trình thảo luận, thầy đã chỉ bảo tôi hướng đi đúng đắn để có thể có được kết quả như ngày hôm nay.

Đồng thời, tôi cũng xin cảm ơn quý anh, chị và ban lãnh đạo Sở Lao động - Thương binh và Xã hội, đặc biệt là anh Nguyễn Tiến Dũng... đã tạo điều kiện cho tôi điều tra khảo sát để có dữ liệu viết luận văn.

Tôi đặc biệt biết ơn đồng nghiệp và bạn bè tôi, chị Tạ Thị Minh Thu, chị Đặng Ánh Hồng, chị Nguyễn Thị Bích... Khi tôi đang gặp rắc rối, sự kiên nhẫn của họ và các ý kiến sâu sắc của họ đã giúp tôi tháo gỡ phần nào khó khăn.

Và cuối cùng, tôi xin được gửi tới lời cảm ơn tới gia đình, những người luôn bên tôi và tạo điều kiện tốt nhất để tôi có thể hoàn thành luận văn này.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Vĩnh Hà

1
MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đẩy mạnh xuất khẩu lao động (XKLĐ) là một chủ trương của Đảng và Nhà nước, được coi là một chiến lược quan trọng, lâu dài, góp phần giải quyết việc làm, tăng thu nhập và cải thiện đời sống cho một bộ phận lao động, tạo nguồn thu ngoại tệ cho đất nước. XKLĐ còn là biện pháp để tiếp thu, chuyển giao công nghệ tiên tiến từ nước ngoài, giúp đào tạo đội ngũ lao động có chất lượng và tăng cường các quan hệ hợp tác quốc tế của Việt Nam, tạo điều kiện cho Việt Nam hội nhập sâu hơn vào khu vực và quốc tế.

Trong những năm gần đây Đảng bộ và chính quyền tỉnh Phú Thọ luôn quan tâm tới vấn đề giải quyết việc làm cho người lao động và coi đây là một nhiệm vụ cấp bách trong công cuộc phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh nhà. Phú Thọ là một địa phương có nguồn nhân lực dồi dào và với nguồn nhân lực dồi dào thì đã tạo ra một lợi thế rất lớn trong việc phát triển kinh tế của Phú Thọ nhưng bên cạnh những thuận lợi đó thì một thách thức lớn đối với Đảng bộ và chính quyền Phú Thọ gặp phải đó là việc giải quyết được công ăn việc làm cho người lao động. Phú Thọ đã lựa chọn rất nhiều phương án và biện pháp để có thể giải quyết việc làm cho hàng ngàn lao động nhưng trong đó phương án mang lại nhiều hiệu quả nhất vẫn là đưa lao động đi làm việc ở nước ngoài. Phú Thọ đã tiến hành triển khai thực hiện chủ trương xuất khẩu lao động (XKLĐ) từ rất sớm và cũng xác định XKLĐ là một trong những giải pháp để thực hiện chương trình xoá đói giảm nghèo, góp phần vào công cuộc phát triển kinh tế xã hội của tỉnh. Trong 5 năm (2002-2006) Phú Thọ đã tuyển chọn và đưa đi làm việc có thời hạn ở nước ngoài tổng số 14.147 lao động tại: Malaysia, Đài Loan, Hàn Quốc, Nhật Bản, Trung Đông và các nước khác; số lao động của tỉnh thường xuyên làm việc có thời hạn ở nước ngoài đạt trên 9.000 người. Hàng năm số lao động này gửi về cho gia đình và quê hương từ 500-600 tỷ đồng. Ở Phú Thọ những năm qua đã hình thành nhiều làng xuất

khẩu lao động như xã Vĩnh Lại (Lâm Thao), xã Liên Hoa (Phù Ninh), xã Năng Nghiên (Thanh Ba)...Xuất khẩu lao động không chỉ giải quyết được công ăn việc làm cho người lao động, tạo ra thu nhập ổn định cho họ, nâng cao đời sống của nhân dân mà xuất khẩu lao động còn làm thay đổi bộ mặt một số vùng quê, vùng nông thôn trong tỉnh. Vì vậy mà công tác xuất khẩu lao động luôn được Đảng bộ, chính quyền và các ban ngành của tỉnh quan tâm chỉ đạo. Xuất khẩu lao động được xem như một trong những nhiệm vụ trọng tâm góp phần hoàn thành chương trình xoá đói giảm nghèo, phát triển kinh tế - xã hội và ổn định an ninh quốc phòng của Phú Thọ .

Nhưng trong quá trình triển khai thực hiện công tác xuất khẩu lao động trên địa bàn tỉnh đã bộc lộ nhiều mặt hạn chế trong khâu tổ chức, số lượng cán bộ có chuyên môn chuyên trách về mảng xuất khẩu lao động còn thiếu và yếu, nhiều cán bộ chuyên còn có tư tưởng nóng vội và đặc biệt đó là sự quan tâm chưa đúng mức của các chính quyền cơ sở về hoạt động này. Cấp ủy, chính quyền một số nơi chưa thật sự quan tâm tới công tác XKLD; tình trạng thiếu vốn cho người lao động đi XKLD vay ở một số ngân hàng còn xảy ra; chất lượng đào tạo, GDDH còn hạn chế; tỷ lệ lao động ở vùng nông thôn, hộ nghèo, đồng bào thiểu số, con em hộ chính sách tham gia XKLD còn thấp... Nhìn chung thì công tác quản lý nhà nước của Phú Thọ về lĩnh vực XKLD còn nhiều hạn chế vì vậy cần phải khắc phục ngay để tạo động lực cho hoạt động xuất khẩu lao động phát triển và đem lại nhiều hiệu quả nhất.

Xuất phát từ thực tế trên, với mong muốn đóng góp một số ý tưởng nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về xuất khẩu lao động tỉnh Phú Thọ từ nay đến năm 2015, tầm nhìn đến năm 2020 nên em lựa chọn đề tài: ***“Quản lý công tác xuất khẩu lao động trên địa bàn tỉnh Phú Thọ”***

2. Mục tiêu nghiên cứu

**** Mục tiêu chung***

Trên cơ sở đánh giá thực trạng công tác quản lý XKLD tỉnh Phú Thọ giai đoạn 2005-2011, từ đó đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý XKLD trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.

**** Mục tiêu cụ thể***

- + Hệ thống hóa và làm rõ thêm lý luận về XKLD đối với một tỉnh, công tác quản lý XKLD.
- + Phân tích thực trạng về quản lý nhà nước về XKLD Phú Thọ từ năm 2005-nay
- + Định hướng và giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý XKLD trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

* Đối tượng nghiên cứu của đề tài là những vấn đề lý luận, các chính sách về xuất khẩu lao động và thực tiễn hoạt động xuất khẩu lao động tại tỉnh Phú Thọ.

* Phạm vi nghiên cứu:

- Về không gian: tỉnh Phú Thọ
- Về thời gian: tổng quan tài liệu được sử dụng các số liệu của những hoạt động xuất khẩu lao động tại Phú Thọ từ năm 2005 đến 2011 và đề xuất các giải pháp tới năm 2015, tầm nhìn đến năm 2020.
- Về nội dung: Đề tài tập trung nghiên cứu những vấn đề lý luận và thực tiễn thuộc phạm vi xuất khẩu lao động tỉnh Phú Thọ.

4. Kết cấu của luận văn:

Ngoài phần mở đầu và kết luận, luận văn gồm bốn chương

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG TẠI CÁC ĐỊA PHƯƠNG

CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH PHÚ THỌ

CHƯƠNG 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH PHÚ THỌ

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC (QLNN) VỀ XUẤT KHẨU LAO ĐỘNG TẠI CÁC ĐỊA PHƯƠNG

1.1. Khái niệm, các hình thức, vai trò và các nhân tố ảnh hưởng đến xuất khẩu lao động và quản lý nhà nước về xuất khẩu lao động

1.1.1. Khái niệm, các hình thức xuất khẩu lao động

1.1.1.1. Khái niệm

Xuất khẩu lao động được coi là một trong các hoạt động kinh tế của mỗi quốc gia, đây là một hoạt động đặc thù của xuất khẩu nói chung mà trong đó coi sức lao động của con người là hàng hoá để xuất khẩu ra nước ngoài còn các doanh nghiệp, công ty, nhà máy hay cá nhân ở nước ngoài được xem là khách hàng.

Xuất khẩu lao động là hoạt động trao đổi, mua bán hay thuê mướn hàng hóa sức lao động giữa Chính phủ một quốc gia hay tổ chức, cá nhân cung ứng sức lao động của nước đó với Chính phủ, tổ chức, cá nhân sử dụng sức lao động nước ngoài trên cơ sở Hiệp định hay hợp đồng cung ứng lao động.

1.1.1.2. Các hình thức xuất khẩu lao động

Có rất nhiều cách để phân loại xuất khẩu lao động tùy theo mục đích tìm hiểu và nghiên cứu mà chúng ta có thể lựa chọn cách phân loại phù hợp. Mỗi cách phân loại có những ưu điểm và nhược điểm riêng của nó nhưng hiện nay thông thường người ta có thể phân loại XKLD dựa trên các tiêu chí sau:

a. Dựa vào thị trường xuất khẩu.

Theo tiêu chí này ta có thể phân loại theo hai cách đó là có thể dựa vào các thị trường mà các doanh nghiệp đưa lao động đi làm việc như thị trường: Nhật Bản, Hàn Quốc, Malayxia, Đài Loan... Hoặc có thể phân loại theo các mức lương ở mỗi thị trường như những thị trường có mức lương trung bình